

GALERIJA FORUM

GF

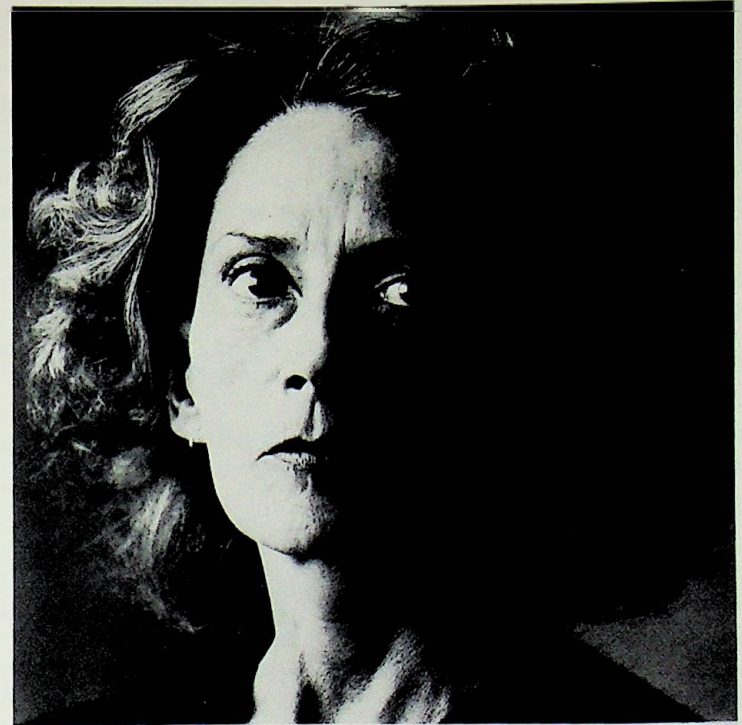
ELIZABETH
FRANZHEIM

GALERIJA FORUM

CENTRA ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA

ZAGREB • NIKOLE TESLE 16

19. II. — 10. III. 1981.

BIOGRAFIJA

Elizabeth Franzheim, američka slikarica, rođena u Chicagu 14. travnja 1923. godine. Već u djetinjstvu pokazuje veliki interes za slikarstvo i umjetnost. Sa trinaest godina Wayman Adams je prima u svoju školu za portret, u razred za odrasle. Nakon toga upisuje se na Yale University, gdje studira arhitekturu i slikarstvo.

1942. godine započinje studij slikarstva na Corcoran Academy u Washingtonu. Istovremeno radi na izradi karata i meta za američku avijaciju. U 1945. diplomira na Yale Universitetu (Fine Art Degree) u razredu profesora Louis Yorka. Dvije godine kasnije završava na istom Sveučilištu majstorski stupanj (Master of Fine Art Degree).

Od 1947. godine do 1949 živi u Denveru. Iz ovog vremena svjedoče brojne zidne dekoracije.

Sa američkim i meksičkim umjetnicima (Rufino Tamayom, Wheeler Williamsom, Zorackom i Hurdom) radi unutrašnju i vanjsku dekoraciju, javnih i privatnih zdanja, konstruiranih po Kenneth Franzheimu.

Američki kritičar Louis Blackburn o izlošcima Elizabeth Franzheim u Contemporary Arts Museum u Houstonu naglašava da je to rad „izvanredno interesantan, fenomenalno uritmjen i duboko filozofski prožet”. Ann Holmes, kritičarka, uspoređuje njene radove s radovima Rousseaua i Chirica. U tom vremenu, pored slikarstva Elizabeth Franzheim se bavi i teatrom, primjenjujući video tehniku koja postaje neophodnim elementom u razvoju teatarske scenografije.

Od 1959. godine ona se nastanjuje u Evropi, najprije u Genèvi, gdje također izrađuje veći broj zidnih dekoracija, a zatim u Parizu, gdje živi od 1961. godine. Pored samostalnih izložbi i bavljenja slikarstvom, želja za produbljivanjem istraživanja, vodi Elizabeth Franzheim u različite ekspreimente i u različite domene umjetnosti: film, teatar, muzika, balet, fotografija.

Njeni počeci u slikarstvu su vezani za portret, hiper-realizam i surealizam. Poslije rata ona se postepeno približava ekspresivnoj apstrakciji, bez da prekida veze sa svojim prethodnim izrazom. Na njenom primjeru je još jednom vidljivo u kojoj mjeri potreba izraza, nameće nove forme. U svojem izrazu Elizabeth Franzheim je eksperimentirala različite načine slikanja i tehnike: keramika, mozaik, skulptura, kolaž. Njezini radovi se nalaze u važnijim privatnim i javnim kolekcijama u Americi i Evropi, a za svoje stvaralaštvo dobila je mnoge međunarodne nagrade. Stalno živi u Parizu.

BIOGRAPHY

Elizabeth Franzheim, American woman painter was born in Chicago, 14th of April 1923. Since childhood she had an inherent feeling for visual arts. As thirteen years old girl she was accepted at the portrait school of Wayman Adams, in a class for adults. After that she became a student of architecture and painting at the Yale University. In 1942 she began to study painting at Corcoran Academy in Washington, in the same time she was working on maps and targets for Air Forces. At 1945, she got a Fine Art Degree from the Yale University, and two years later at the same university she attained a degree – Master of Fine Arts. From the period of her residing in Denver, from 1947 to 1949, her artistic activity can be witnessed by frescos. After that she domiciled in Houston and worked with American and Mexican painters (Tamayo, Wheeler, Zorack and Hurd) many interior and exterior decorations, for public and private buildings, constructed by Kenneth Franzheim.

American art critics Louis Blackburn and Ann Holmes said about her exhibits in the Contemporary Arts Museum in Houston, that they are imbued with rhythm and philosophy, and they compared them with paintings of Rousseau and de Chirico.

Her beginnings in painting were portraits continuing an artistic evolution through surrealism, and after the war, without a great stylistic breaking she manifested herself in abstract expressionism. Simultaneously she was occupied with theatre, accomplishing scenarios for ballets and employing a video method which later becomes unavoidable in theatre scenery.

From the year 1959 she lives in Europe. First in Geneva where she left a respectable quantity of wall decorations, and thenceforward till now she lives in Paris.

With an always vital creative will, she makes researches in various technical mediums and manners of expression, and besides that, she shows a permanent endeavour in deepening visual investigations in all possible fields of arts – like theater, music, photography, film – thus attesting herself as a versatile individuality.

Bitnijim od pitanja stilske pripadnosti – figuracija ili apstrakcija – čini mi se pitanje značenja formi slika Elizabeth Franzheim. Očito je da autorica pripada onom krugu informel slikara koji koriste različite materijale i postupke pri slikanju, a ne libe se ni upuštanja u druge medije (film, napr.); otvoreni su prema svijetu zadržavajući pri tom osobnu autohtonost. Kolažiranje i oblici njenih slika, podsjećat će na informelističke pra-materije i pra-bića. Potraga za izvornim odvest će ih na izvorište biološkog i civilizacijskog. Elizabeth Franzheim ne odlazi tako daleko. Njeni su oblici, istina, apstraktni, istina je i da podsjećaju na primarne, ipak je uz sve to njen doživljaj osoban i osobit. Materijalizacija subjektivnog doživljaja, bilo u slici ili u riječi, kadšto ode u šifrirano znakovlje, u osobnu ikonologiju, koja još češće sporo i mučno uspostavlja korelate s tzv. objektivnim i izvanjskim. Sraz subjekta (doživljajnog) i objekta (slikovne materijalizacije) te obaju ovih elemenata s promatračem koji će uspostavljajući svoje odnose s istim katkad zamrsiti ovu paukovu mrežu, nije u djelu E. Franzheim ni jednostavan ni banalan. Autorica će posegnuti i za mladalačkim idealiziranim predodžbama ali i za iskusnijim intelektualnim doživljajima. Makako njeno slikarstvo ponekad i bilo dekorativno, čak slatko, ona doživljaje ne crpi iz čiste duše ili iz neke isforsirane bezazlenosti lakomislena djeteta. Ona se ne igra. Istina, ona radi sliku svijeta kao lepršavu kopernu kroz koju se izvlače biserne čistoće obojenih ploha, ali za sve je to trebalo unutarnjeg optimizma koji će premostiti ona neutralna i amorfnu sivila podloga njenih slika. Ničeg lakšeg do li izricati konstatacije o znakovnom i simbolički čistom slikarstvu jednostavnih formi. No, što i koje značenje, koju „poruku“, koju li pouku nosi o ovom svijetu i o svom biološkom i umjetničkom кредu?!

Već kao žena predodređena da joj i umjetnost bude lijepo izražena spontanost, E. Franzheim pridodaje smišljeni i misaonu komponentu (riječ „intelektualnu“ bila bi možda prejaka). Hoću reći, nije se zaustavila na predodređenom i smirenom tzv. „ženskom slikarstvu“. Sposobnosti su joj veće i uspješno ih koristi. Djela joj rese, kao što je već rečeno, lijep bubreći oblik izvučen iz beskonačne mreže apsurdnih gibanja, ekstrahiranog poput Tartagliinog motiva. Ona će iz makrokozmosa svejednakih i indiferentnih događaja približiti u prvi plan jasnoću pojedinačnog; iz ptičjih vizura izvući će račvasti trg ili kakav drugi motiv. Ono što daje vrijednost stvarima jest pri-

sustvo ljudske jedinice, promatrača ili sudionika. Tehnološka civilizacija i pop-kultura staviti će na pijedestal vlastite proizvode, zaboravivši sebe, onog koji je nekad u „romantično doba XIX st.“ bio pokretač robotske kulture. Stvari više ne proizvodimo mi i ne za sebe. One postoje kao zasebna vrijednost. Zaneseni tehničkim napretkom izgubili smo se u pollockovskim kompozicijama, sartrovskim mučninama a između gondola „Campbell – soupa“ smiješi se lice Jackie Onassis. Tehnotvorina i umotvorina jednako su potrebni čovjeku izgubljenom i bez heroja. I tako teče vrijeme.

Noviji će umjetnički pravci na različite načine iznova osvještavati zaboravljena individualna iskustva. Konceptualna naivna i stoga draga obnova humanističnosti ili grubi body realizam ipak uključuju primarni optimizam – kao što se i kroz slikarstvo naše gošće provlači jasna nit radosti jednostavnog življenja.

Posegne li i za, kaže se, suhoparnim intelektualiziranjem u slikarstvu, onaj njen racionalan konstruktivistički duh – njeni oblici razlijevaju se po plohi unutar točnih i imaginarnih granica – kao da je jedino ta i nijedna druga meda, čekala svoje ispunjenje. Odmjerenost, elegantno širenje, radnosno uskršavanje iz pozadine mnoštva i kontinuirana vjera u iskazano, čini ovaj opus izuzetnim po svojoj plemenitoj pitomosti.

Autorica drži svoje ploštine kao živahne oaze, kao kapi na dlanu, jer je naprosto uspjela uravnotežiti se u kaosu i u ponuđenom otkriti vrijednosti. Nihilističkom preziru ovdje nema mjesta. Svejedno o kojem motivu ili doživljaju se radilo, ona mu je otkrila vrijednost dostatnu za smisao življenja. Ruka je to što zna cijeniti detalj, protegnuti ga i označiti ga u svom vremenu; ploštine boje se prostiru i međusobno prepliću a da ne remete zasebne – vrijedne su po sebi i u kontekstu. Autorica nije slikar koji se izivljava na platnu kad za to i nema povoda – ona uzgaja svoj oblik dok, kao kakva organska materija, ne ispruži svoju potpunost u pravim omjerima, zamagljujući pri tom bezdan iz kojeg se izvukao. Valja umjeti uživati u ruži izrasloj na gnjilištu, valja imati snage i vjerovati u slučajne ljepote i valja znati voljeti dan jer se otkrio kao dio beskraja. No, da li smo spremni na trenutak tišine u buci velegrada, možemo li ne odbaciti ga kao iluziju nestale stvarnosti, nego prihvatiti kao činjenicu jednog doživljaja i postojanja. Stoga, dotakne li njena izložba vedre žice našeg senzibiliteta, budimo joj zahvalni.

- 1949 HARTFORD, SAD, Više samostalnih izložbi.
- 1950/51 NEW HAVEN, SAD, Više samostalnih izložbi.
- 1951/52 WASHINGTON D. C., Više samostalnih izložbi.
- 1953 HOUSTON, Art League.
HOUSTON, Alley Gallery.
- 1956 NEW ORLEANS, Guild Gallery.
DALLAS, Više samostalnih izložbi.
- 1957 HOUSTON, Više samostalnih izložbi.
- 1967 PARIS, Galerie Katia Granoff.
- 1968 PARIS, Galerie Bertagne.
- 1969 PARIS, Galerie Andre Weil.
- 1979 PARIS, Galerie d'Art International.
- 1980 LOS ANGELES, Convention Center.
PARIS, MIGAME, Bastille.
LE TOUQUET, Palais de l'Europe.
- 1981 BOLOGNE, Galeria San Vitale.
PARIS, Galerie d'Art Internationa.
MILANO, Galleria Zarathrustra.
ZAGREB, Galerija Forum.

Umjetnica je učestvovala i na stotinjak manifestacija grupnog karaktera.

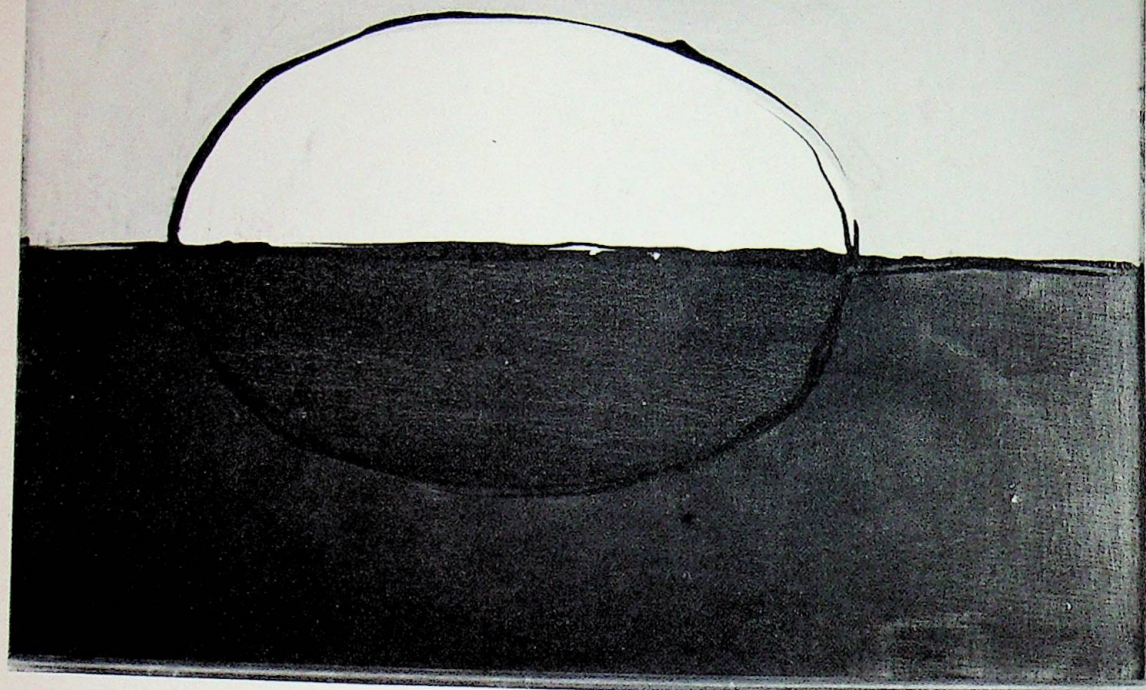
PAŽLJIV ZALAZAK SUNCA

(1980)

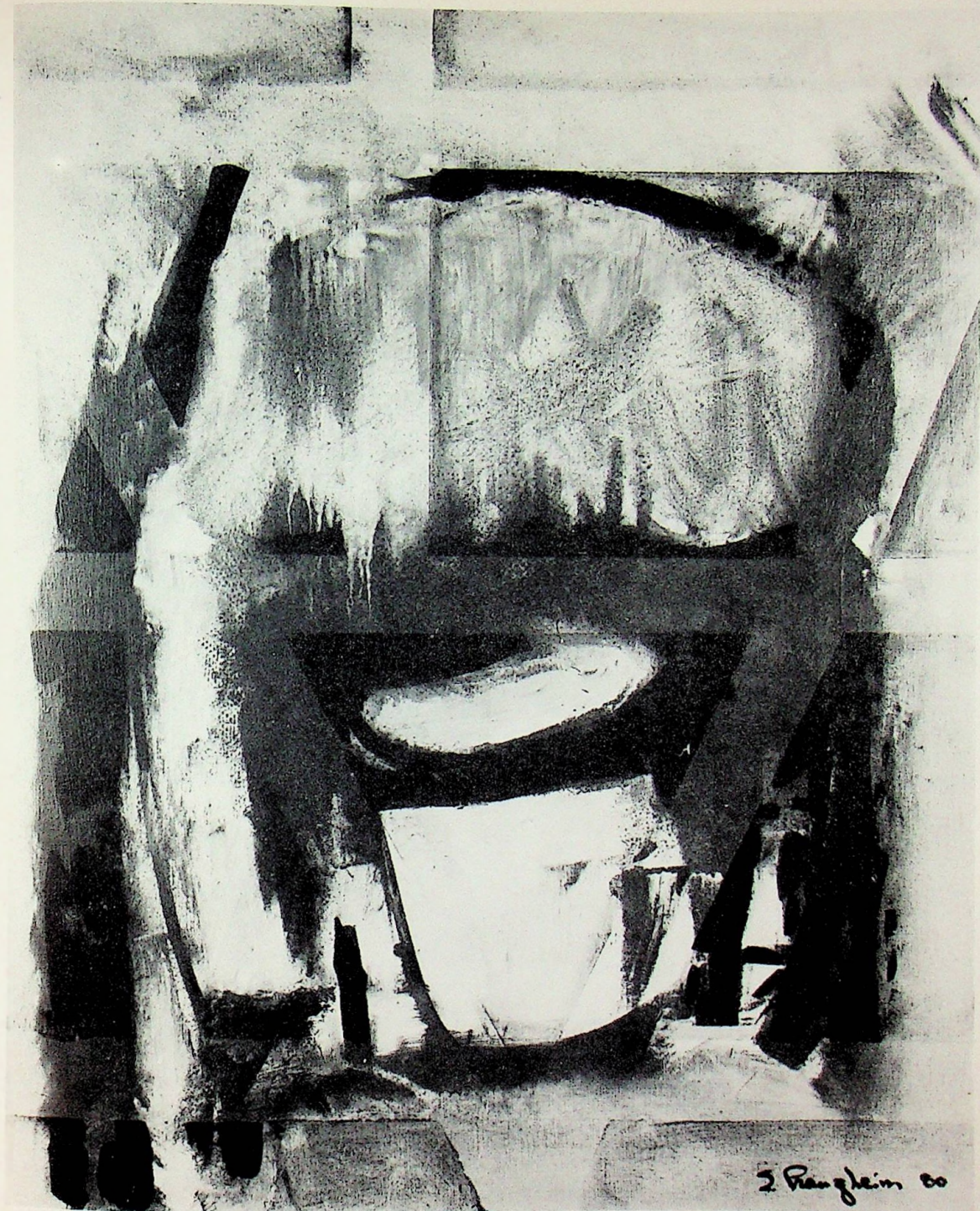
PRODOR U SLAST

(1979)

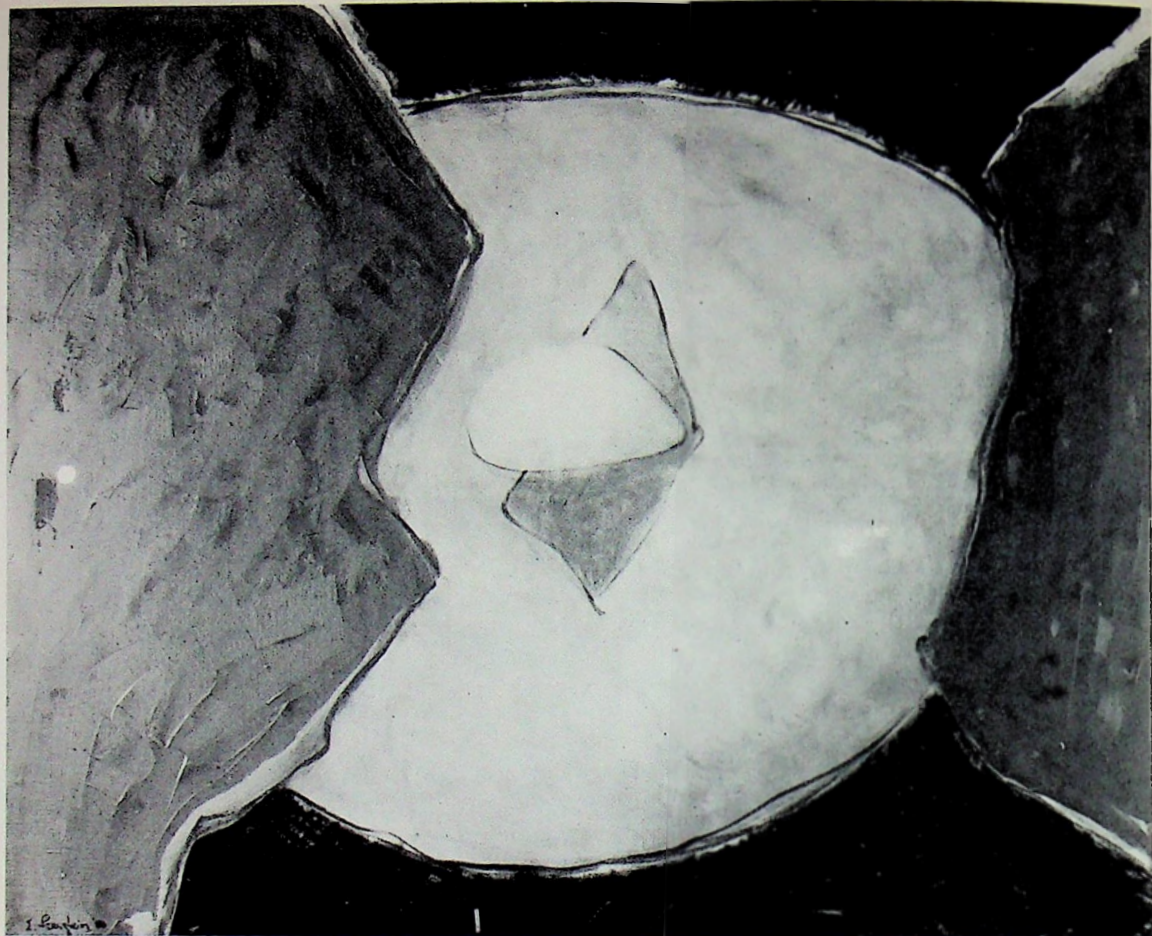
ZALAZAK ZEMLJE IV.

(1980)

ZABORAVLJEN OBJEKT OSVIJETLJEN ODOZGO

(1980)

TRANSSUPSTANCIJA

(1980)

ZIMA

(1980)

More essential than the question of stylistic orientation to figurative or abstract manner of expression is the significance of forms in Elizabeth Franzheim's paintings. It is evident that she belongs to the circle of informal painters, using different materials and mediums in the process of painting. Investigation for the authentic, leads the forms to sources of civilization and overwhelming organic world. Elizabeth Franzheim does not go so far. Her forms although abstract and near to primary sources of mind, are individual and distinguishable.

The materialization of the subjective experience in the piece of art sometimes reach the hermetic world of personal iconology which very hardly can constitute correlatives with the so called objective world. Collision of the subject and the materialized vision of object (in the painting) with the spectator's personal experience, creates a specific relation, which in her paintings is not simple nor banal. She will search for juvenile impulses and wise intellectual images.

Sometimes her paintings are decorative even sweet, but her notions are never childish. She transfers the image of the world seen through crystalline chromatic curtains to the neutral, amorphous, ash-coloured background of paintings.

It is easy to declare an attitude about the visual significance and symbols in the art of simple forms, but what is the message and warning which this organic art creed announces.

As a woman predestinated to offer spontaneous and gracious art she added a component of rationality and thoughtfulness, however it cannot be characterised as pure intellectual. Her forms are organic, extracted from the interminable trap of absurd motions, and can be compared with the morphology of Marino Tartaglia. She pulls out, from the cosmical indifferent world the clearness of the single. From elevated perspectives she traces bifurcated squares and other typical visions of her own imaginative repertory. Presence of the human being acts as participator, and witness, which determines the value of objects.

The technological civilization and Pop-culture enthroned its own products forgetting the times of romantic wonderment of the nineteenth century. We don't create things for ourselves but they exist as separated values. We loose ourselves in Pollock's compositions and existential fatigues among tins of Campbell-soup and the smiling face of Jackie Onassis. Nevertheless, technology and human reasoning are indispensable for a man lost in a world without heroes.

Nowadays art tries in various ways to restore the forgotten individual experience which the paintings of our guest reflect in a clear feeling of pleasure for living.

Her intellectual component is not rational and constructive. Her form floods the painting surface limited with suggestive imagined borders of calculated spontaneity, elegant dilatation and joyfully resuscitation. She appreciates a detail and accomodates it, into it's own world of colours, moving one towards the others, without losing the essential oneness. Her continuous faith in what she expressed makes her work exceptional in noble gentleness.

Elizabeth Franzheim treasures her coloured shapes as oasis of hope in desert, discovering the balance in the chaos and values the world offered her.

Nihilistic disdain has not place in this art. Presented patterns are not important, nor the experience impetus, but the inherent feeling of the worth of living.

Elizabeth Franzheim's paintings do not expose passionate feelings if there are no stimulus for them. She rather cultivates the form like some precious organic matter which fulfills itself in adequate proportions blurring the abyss from which emerges.

Can we be capable not to reject this art as an illusion of the lost reality – but accept it as a fact of one vital experience and existence. Are we ready for a moment of silence in tumults and hubbubs of the megalopolis.

And if this exhibition touches our strings of sensibility, let us be grateful to her!

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ
RAUL GOLDONI
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
EDO MURTIĆ
ZLATKO PRICA
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
GORANKA MURTIĆ-VRUS

FERDINAND KULMER, GIUSEPPE ZIGAINA, LAZAR VOZAREVIĆ, JOAN MIRO, NIKOLA REISER, EDO MURTIĆ, IVAN LOVRENČIĆ, ZLATKO PRICA, IVO ŠEBALJ, VASKO LIPOVAC, ANTE KUDUZ, ŠIME PERIĆ, ACHILLE PERILLI, OTON POSTRUŽNIK, EMILIO VEDOVA, FRANO ŠIMUNOVIĆ, KSENIJA KANTOCI, STEVO BINIČKI, NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ, RICHARD MORTENSEN, IVO FRIŠČIĆ, VIRGILIJE NEVJESTIĆ, MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ, LOJZE SPACAL, TONI BENETTON, BOŠKO PETROVIĆ, JOVAN SOLDATOVIĆ, JOSIP DIMINIĆ, ANTE JAKIĆ, NIKOLA KOYDL, RAUL GOLDONI, PREDRAG NEŠKOVIĆ, DALIBOR PARAĆ, PETAR HADŽI-BOŠKOV, BOGDAN BOGDANOVIĆ, ALBERT KINERT, MILE SKRAČIĆ, SPASE KUNOVSKI, BORO MITRIČESKI, FADIL VEJZOVIĆ, PIERO TARTICHIO, VLADIMIR STRAŽA, BELIZAR BAHORIĆ, BRANKO RUŽIĆ, GRAFIČARI IZ HAMBURGA, SUVREMENI UMJETNICI IZ SR MAKEDONIJE, MERSAD BERBER, MIODRAG B. PROTIĆ, STANKO JANČIĆ, ANTE KAŠTELANČIĆ, ROBERT RAUSCHENBERG, KOSTA ANGELI RADOVANI, OTO LOGO, GUALTIERO MCCENNI, LJUBOMIR KARINA, RATKO JANJIĆ-JOBO, STOJAN ČELIĆ, ISMAR MUJEZINOVIĆ, EUGEN KOKOT, ŽIVA KRAUS, MARIJA UJEVIĆ-GALEKOVIĆ, MAJA DOLENČIĆ-MALEŠEVIĆ, DRAGO TRŠAR, ANDREJ JEMEC, ELIZABETH FRANZHEIM

Izdavač
Published by

GALERIJA FORUM CENTRA ZA KULTURU I
INFORMACIJE ZAGREB, Teslina 16, tel. 445-693

Za izdavača
For the publisher

DUŠKO PAVLOVIĆ

Urednik kataloga
Catalogue editor

VIŠNJA KNEZOCI

Predgovor
Preface

ZRINKA JURČIĆ

Prijevod na engleski
Translation into English

MARGARITA SVEŠTAROV

Grafički urednik kataloga
Catalogue design

FEDOR LIČINA

Likovna postava izložbe
Arrangement of exhibits

VIŠNJA KNEZOCI

Tehnička postava izložbe
Technical layout

ŽELIMIR MARTINJAK
IGOR SOTIROVIĆ

Plakat
Poster design

IVICA STANČIN

Tisak plakata
Printing of posters

ŽELIMIR BAKOVIĆ
FOTOGRAFIČKI ATELIER CENTRA ZA KULTURU
I INFORMACIJE ZAGREB, Preradovićeve 5

Tisak
Printed by

SVEUČILIŠNA NAKLADA LIBER, ZAGREB

Naklada
Number of copies

400 KOMADA